

prima instanță - Dimitriu Serghei,
instanța de apel –A. Panov, A. Minciuna, M. Moraru,

DECIZIE

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții
Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței,
Judecători

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea
Galina Stratulat, Dumitru Mardari

examinând, fără citarea părților recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată "Media Show Grup",

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în proces de lichidare împotriva societății cu răspundere limitată „Media Show Grup” cu privire la încasarea datoriei rezultate din neexecutarea obligației și a dobânzii de întârziere,

c o n s t a t a t :

La 14 noiembrie 2014, societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în proces de lichidare s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Media Show Grup” în care a solicitat încasarea datoriei restante în mărime de 3708,90 lei, rezultate din neexecutarea obligației și încasarea dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a indicat că prin hotărârea judecătorei Comerciale de Circumscripție din 05 noiembrie 2012 s-a intentat procesul de lichidare față de societatea cu răspundere limitată „Scruber P”, fiind transmisă gestionarea societății lichidatorului certificat, Ciobanu Dorin.

Menționează că în urma restabilirii evidenței contabile și inventarierii masei debitoare, s-a constatat că pe perioada lunii iunie a anului 2009, între societatea cu răspundere limitată „Scruber P” și societatea cu răspundere limitată „Media Show Grup” au fost stabilite relații contractuale, în rezultat societatea cu răspundere limitată SRL „Media Show Grup” a acumulat față de societatea cu răspundere limitată „Scruber P”, o datorie restantă în mărime de 3708,90 lei, fapt confirmat prin actul de verificare, raportul independent de audit întocmit de Societatea de Audit „Total Audit” societatea cu răspundere limitată.

Precizează că, la 16 ianuarie 2014 a expediat în adresa societății cu răspundere limitată „Media Show Grup” o somația prin care a solicitat achitarea datoriei restante pe contul de acumulare gestionat de lichidator, însă solicitării nu i s-a dat curs.

Consideră reclamantul că din cauza neexecutării obligației pecuniare în termen, societatea cu răspundere limitată „Media Show Grup” este obligată să achite reclamantului dobânda de întârziere.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor (f.d.73-74) din 29 ianuarie 2015 societatea cu răspundere limitată „Scruber P” a solicitat încasarea sumei de 3083,70 lei cu titlu de dobândă de întârziere.

În final, societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în proces de lichidare a solicitat încasarea din contul societății cu răspundere limitată „Media Show Grup” datoria restantă în sumă de 3708,90 lei derivată din neexecutarea integrală a obligației și dobânda de întârziere în mărime de 3083,70 lei.

Prin hotărârea judecătoreii Botanica mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015, acțiunea înaintată de societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în proces de lichidare s-a admis.

S-a încasat din contul societății cu răspundere limitată „Media Show Grup” datoria restantă derivată din neexecutarea obligației în mărime de 3708,90 lei și dobânda de întârziere în mărime de 3083,70 lei, în total suma de 6792,60 lei.

S-a încasat din contul societății cu răspundere limitată „Media Show Grup” în beneficiul statului plata taxei de stat în mărime de 270 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, s-a respins apelul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Media Show Grup” și s-a menținut hotărârea judecătoreii Botanica mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015.

La 24 februarie 2016, societatea cu răspundere limitată „Media Show Grup” a declarat recurs împotriva hotărârilor judecătorești, cerînd casarea acestora și emiterea unei noi decizii de respingerii a cererii de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în proces de lichidare.

În motivarea recursului s-a reiterat că sunt neîntemeiate argumentele instanțelor inferioare.

Susține că societatea cu răspundere limitată „Media Show Grup” nu a achitat datoria față de societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în proces de lichidare deoarece ultima nu a solicitat achitarea ei, iar situația financiară a întreprinderii era una precară. Expedierea somației privind achitarea datoriei restante la 16 ianuarie 2014, este tardivă deoarece pretenția a fost înaintată peste 5 ani și șase luni, adică peste termenul de prescripție extinctivă.

Relatează că instanțele investite cu judecarea fondului au interpretat în mod eronat legea, calificarea juridică a raportului material litigios și a dat o concluzie greșită cu privire la executarea drepturilor și obligațiilor părților interpretând eronat prevederile art.272 Codul civil.

La examinarea cauzei instanțele inferioare urmau să aplice prevederile art. 617 alin.2) și 4) Codul civil.

Indică că factura fiscală la momentul semnării de către ambele părți certifică producerea unui eveniment a recepționării serviciilor oferite.

Debitorul este pus în întârziere dacă nu a executat obligația în termen de 30 zile de la data recepționării serviciilor, data eliberării facturii fiscale nr. SW2340596 din 26 iunie 2009, iar termenul de prescripție urma să curgă începînd cu 27 iulie 2009 și nicidecum, începînd cu 24 ianuarie 2014.

Totodată recurentul precizează că din motivul necitării legale în primă instanță a fost lipsit de dreptul de a invoca prevederile art.281 alin.1) Codul civil, expirarea

termenului de prescripție extinctivă.

Susține că acțiunea înaintată de societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în proces de lichidare este tardivă, fiind înaintată în instanța de judecată cu încălcarea termenului de prescripție extinctivă, iar instanțele ierarhic inferioare la examinarea cauzei în fond trebuiau să aplice prevederile art. 271 Codul civil, și să dea o apreciere corectă probelor administrate.

Prin încheierea din 20 aprilie 2016, recursul a fost declarat admisibil.

Verificând materialele dosarului și argumentele invocate de participanții la proces, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Media Show Grup”, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, și a hotărârii judecătorei Botanica mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015, și pronunțarea unei noi hotărâri de respingerea acțiunii reclamantului, ca fiind depusă peste termenul de prescripție extinctivă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Potrivit scrisorii de comunicare a Curții de Apel Chișinău (f.d.205), decizia motivată a fost expediată în adresa participanților la 09 decembrie 2015, însă la materialele dosarului nu există dovada legală de recepționare, astfel instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul declarat la 24 februarie 2016 este depus în termen, potrivit prevederilor art.434 Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele dosarului se constată că între societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în proces de lichidare și societatea cu răspundere limitată „Media Show Grup” au existat raporturi de prestări de servicii.

Potrivit facturii fiscal nr.SW2340596 din 26 iunie 2009 societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în calitate de furnizor a prestat societății cu răspundere limitată „Media Show Grup”, servicii de fabricare și montare a panourilor informative, fabricare și montarea barierele și fabricarea și montarea stiletelor, în sumă de 14073,50 (paisprezece mii șaptezeci și trei lei 50 bani).

La întocmirea facturii părțile contractante nu au stabilit termenul achitării pentru prestarea serviciilor.

În urma intentării procedurii de insolvență a societății cu răspundere limitată „Scruber P” în cadrul inventarierii masei debitoare și restabilirii evidenței contabile s-a constatat o datorie a societății cu răspundere limitată „Media Show Grup” în mărime de 3708,90 lei, formată la 26 iunie 2009.

Astfel, lichidatorul societății cu răspundere limitată „Scruber P”, Ciobanu Dorin la 14 ianuarie 2014 a înaintat o somație prin care a solicitat debitorului achitarea datoriei în termeni cât mai restrânși. Potrivit avizului de recepție somația a fost recepționată la 18 ianuarie 2014 (f.d.10).

Ulterior la 14 noiembrie 2014 lichidatorul societății cu răspundere limitată „Scrubber P”, Ciobanu Dorin s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de chemare în judecată privind încasarea datoriei rezultate din neexecutarea integrală a obligației și a dobânzii de întârziere.

Din actele pricinii s-a constatat că la judecarea pricinii în fond, prima instanță și instanța de apel au constatat existența raportului juridic între părți și faptul că termenul de prescripție extinctiv nu este încălcat, iar acțiunea înaintată de către societatea cu răspundere limitată „Scrubber P” este depusă în termen.

Conform art.572 Codul civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Astfel, Colegiul reiterează că, analizând decizia recurată, se constată ca fiind întemeiate criticile aduse de către recurent în privința netemeinicii soluției instanței de apel și primei instanțe, or instanțele de judecată ierarhic inferioare au aplicat eronat normele de drept material, nefiind determinate corect normele juridice care reglementează raportul juridic litigios.

În conformitate cu prevederile art.272 alin.(1) Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Potrivit art. 267 alin.(1) Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

În conformitate cu art.93 pct.16 Codul Fiscal, Factură fiscală – formular tipizat de document primar cu regim special, pe suport de hârtie sau în formă electronică, prezentat cumpărătorului (beneficiarului) de către subiectul impozabil, înregistrat în modul stabilit, la efectuarea livrărilor impozabile.

Iar conform art. 108 alin.(1) Cod fiscal este specificat că **data livrării se consideră data predării mărfurilor, prestării serviciilor**, cu excepția cazurilor stipulate la alin.(5), (6) și (7).

Iar conform art. 108 alin.(4) Codul fiscal este specificat că termenul obligației fiscale pentru servicii, data livrării se consideră data prestării serviciului, data eliberării facturii fiscale sau data la care plata se efectuează subiectului impozabil, parțial sau în întregime, în dependență de ce are loc mai înainte.

Prin urmare, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază critic poziția instanțelor investite cu judecarea fondului, conform căreia termenul de prescripție a început să curgă din momentul când a expirat șapte zile de la data recepționării somației, expediată de creditor în adresa debitorului, adică de la 24 ianuarie 2014, din motiv că la momentul prestării serviciilor părțile nu au convenit perioada de plată.

Potrivit art. 575 Codul civil alin. (1) în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

Este de menționat că, dreptul creditorului societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în proces de lichidare, de a solicita de la societatea cu răspundere limitată ”Media Show Grup” achitarea datoriei a început să curgă începând cu 26 iunie 2009, fiind scadent la 27 iunie 2012.

Până la somarea debitorului la 16.012014, societatea cu răspundere limitată ”Scruber P” nu a întreprins nici o acțiune în vederea restituirii datoriei rezultată din factura fiscală numărul nr.SW2340596 din 26 iunie 2009 și nu a avut nici un interes general, în aceea de a cere debitorului stingerea restanței datoriei.

Instanța de recurs remarcă că, societate cu răspundere limitată ”Scruber P” a eliberat societății cu răspundere limitată ”Media Show Grup” factura fiscală nr.SW2340596 din 26 iunie 2009 în sumă totală de 14073,50 lei.

Ulterior debitorul a executat parțial obligațiunea de plată, fapt confirmat de către părți.

Prin urmare reieșind din prevederile art. 272 alin. (1) din Codul civil prin executarea parțială a obligației se confirmă înțelegerea părților referitoare la executarea restanței de plată, intenția debitorului de neexecutare corespunzătoare și momentul încălcării dreptului material.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că reieșind din prevederile art. 572, 575, Codul civil în coroborare cu art. 267 alin. (1) și art.272 alin. (1,3) Codul civil, termenul de adresare în instanța de judecată, peste 5 ani și 6 luni, este depășit pentru acțiunile de încasare a datoriei restante și existente.

Termenul de prescripție în sine promovează securitatea juridică prin împiedicarea unei părți de a introduce o acțiune dincolo de o anumită dată.

Deci, reclamantul nu a fost lipsit de protecția procedurală, de a solicita de la societatea cu răspundere limitată ”Media Show Grup” achitarea datoriei în interiorul termenului legal, care a început să curgă începând cu 26 iunie 2009, fiind scadent la 27 iunie 2012 și nidecum nu a apărut începând cu 24 ianuarie 2014.

Colegiul menționează că, scopul termenelor de prescripție este îndreptat spre funcționarea normală a circuitului civil, sub aspectul asigurării stabilității ordinii de drept și a raporturilor patrimoniale deja existente.

Având în vedere norma legală enunțată, cât și faptul că reclamantul societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în proces de lichidare s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată la 14 noiembrie 2014, prin care a solicitat încasarea datoriei și a dobânzii de întârziere, Colegiul consideră că instanța de apel greșit a constatat că reclamantul nu a omis termenului de prescripție extintivă.

Or, exercitarea dreptului la acțiune după scurgerea a 5 (cinci) ani și 6 (șase) luni din momentul constituirii faptelor juridice contestate, afectează în mod negativ stabilitatea circuitului civil și vine în contradicție cu principiul securității raporturilor juridice.

Conform art. 271 Codul civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extintivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Reieșind din cele expuse, societatea cu răspundere limitată „Scruber P” în proces de lichidare a omis termenul de prescripție de trei ani prevăzut de lege.

Prin urmare, Colegiul conchide că instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au admis acțiunea înaintată de societatea cu răspundere limitată „Scrubber P” în proces de lichidare.

În asemenea circumstanțe, avînd în vedere că cererea de chemare în judecată a fost depusă cu încălcarea termenului de prescripție extinctivă Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Media Show Grup”, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 și hotărârea judecătoreii Botanica mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de către societatea cu răspundere limitată „Scrubber P” în proces de lichidare împotriva societății cu răspundere limitată „Media Show Grup” cu privire la încasarea datoriei și a dobînzii de întîrziere de respins, ca fiind depusă peste termenul de prescripție extinctivă.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Media Show Grup”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 și hotărîrea judecătoreii Botanica mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Scrubber P” în proces de lichidare împotriva societății cu răspundere limitată „Media Show Grup” cu privire la încasarea datoriei și a dobînzii de întîrziere, și se pronunță o hotărîre nouă prin care:

Se respinge acțiunea înaintată de societatea cu răspundere limitată „Scrubber P” în proces de lichidare împotriva societății cu răspundere limitată „Media Show Grup” cu privire la încasarea datoriei și a dobînzii de întîrziere, ca fiind depusă peste termenul de prescripție extinctivă.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Dumitru Mardari